

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udaje „Katal“, tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petstvarice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zapre reklamacije se poštnine preste.

Štajercijancem družabni bojkot!

Štajerčeva nesramnost je na vrhuncu. Ne samo, da je že dolgo časa hujškal zoper slovensko slavnost v Ptuj, celo tako je že brezstiden, da v zadnji številki zavrača celo krivdo za tolovajske nemške napade na Slovence, ki so bili opljuvani in tepeni. S tem hoče krivdo odvaliti od tistih trgovcev in obrtnikov, kojih uslužbenci so pretepali Slovence, in nerazsodno med kmečkimi vrstami zapeljati, da svoj denar zopet nosijo tistim, ki imajo za Slovence samo psovke in korbač. Toda ta premetena nakana se ne bode več posrečila! Naši kmetje, slovduske žene in vrla naša dekleta so spoznali svoje „prijatelje“ po nemškutarskih prodajalnah in gostilnah, in bodo storili to, kar jim velela narodna čast in kmečki ponos. Toda ne samo tistim kramarjem in šnopsarjem, ki stoje za listom, veljaj naš odpor, ampak naš boj bodi naperjen pred vsem proti listu samemu. Že več nego preveč časa je Štajerc pokvarjal naše ljudstvo. Pri svojih vernih bralcih — in teh je žalibog veliko — je izpodkopaval temelje prave krščanske vere, spoštovanje do duhovnikov in smisel za čednosti. Zamoril je pri svojih pristaših vsak čut za narodno mišljenje in delovanje, in tako si je po naši domovini vzgojil izdajalsko četo, ki po janičarsko napada tiste svoje rojake, ki ljubijo svoj materinski jezik in se bojujejo za njegove pravice. Ta list, ki dela našemu narodu toliko škode in sramota, mora izginiti iz naše rodne zemlje. Vsa značajna Slovence kličemo na boj proti njemu. Zadržajte ga, kjerkoli ga najdete, kot najškodljivejši mrčes! Ne prestopajte praga tiste trgovine, kjer se ponuja Štajerc! Ne zahajajte v gostilne, kjer je na razpolago! Ne občujte z bralci in pristaši Štajerčevimi! Ne imejte z njimi prijateljstva, temveč s studom jim obrnite hrbet! Takim ljudem ne prijateljske roke, temveč družabni bojkot! To zahteva slovenska značajnost!

Veliko mladeniško zborovanje v Poljčanah.

Mladeniško gibanje na Štajerskem od dne do dne razširja svoje meje, ki bodo kmalu islovetne z mejami slovenskega štajerskega ozemlja. Z nevzdržno silo gre naprej, in če se bo premikalo po tistih potih in s tisto naglostjo kakor v letošnjem

poletju, ne bo na Štajerskem kmalu več kraja, in naj si bo še v takem zakotju, kjer bi ne bilo navdušenih in delavnih članov naše krščanske slovenske mladeniške organizacije.

Naša mladeniška armada se je, zadnjo nedeljo pomnožila z mnogobrojnimi novimi svežimi vrstami. Obhajali smo namreč v Poljčanah velik mladeniški shod za slovenjebistriško in konjsko dekanijo. V cerkvi je navzočo mladino nagovoril studeniški g. župnik Jože Cede, ki je s prepričevalnimi in navduševalnimi besedami priporočal živo vero in čednostno življenje, ter je stavil mladini za vzgled mlada leta sv. očeta Pija X. Po cerkveni slovesnosti je velika množica mladeničev in moč v dolgem sprevodu s slovensko zastavo in makolsko godbo na čelu korakala na zborovalni prostor.

Gostilna gospoda Gajšeka je bila za to priliko z zelenjem, in zastavami prav lepo okinčana. Posebno okusno ozaljšan je bil vrt, kjer se je ob 12. uri popoldne začelo zborovanje. V imenu pripravljalnega odbora pozdravi s srčnimi besedami mladeniče Cvahte iz Slovenske Bistrice tako mnogoštevilno navzoče tovariše in druge moč ter priporoča za predsednika gospoda prof. dr. Hohnjeca, kar se je sprejelo z gromovitimi živio-klici.

Dr. Hohnjec govori o S. K. S. Z. Razlaga njen namen in pota, po katerih hoče doseči svoje visoke cilje ter tudi omenja nasprotnike, ki jo bodisi iz nevednosti bodisi iz strankarskih političnih nagibov napadajo ter skušajo ovirati njeno plodno delovanje. Nato določa pravce za mladeniško organizacijo. Ta sta pred vsem krščansko svetovno pripravljanje, katero je merodajno za naše mišljenje in delovanje in katero hočemo ohraniti in obraniti sebi in celemu narodu, in slovenska narodna ideja, kateri moramo služiti ne samo v besedi, ampak posebno v dejanju. Prilika za tako dejanje imamo dovolj, posebno v zadnjem času, ko je kršenje naših narodnih pravic vedno hujše in se vedno drzneje pojavljajo siloviti napadi na Slovence in njihovo posest, kar spričujejo žalostni dogodki v Ptuj, Mariboru in Celju.

Nato nastopi burno pozdravljen Fr. Žebot ter spregovori o ciljih Zveze slovenskih mladeničev. Navdušenost, ki je zvenela iz njegovih besed, je našla glasno odmev pri njegovih stanovskih tovariših, ki si gotovo bodo zapomnili nasvete, ki jim jih je dal. Priporočal jim je zvestobo do vere, do naroda in do kmečkega stanu, izobrazbo, in sicer

splošno, politično in gospodarsko, in naposled delavnost za vzvišene cilje. Ne plašimo se truda in žrtve, če hočemo kaj doseči sebi v prid in narodu v blagor.

Za predsednikom Z. S. M. je nastopila cela vrsta navdušenih mladeničev. Govorili so: Jožef Cvahte iz Slovenske Bistrice, Simon Javernik iz Laporja, Jože Mlakar iz Makol, Karol Dobnik s Sladke gore, Jože Brglez iz Makol, Strmšek od Sv. Jerneja, Anton Pučnik iz Prihove, Miha Gobec s Sladke gore, Simon Kitek iz Studenice, Franc Kovarčič iz Makol, Martin Dušej s Tinj, Mart. Strnad s Sladke gore, Franc Selih iz Konjic, potem tudi zastopnik slovenskega dijaštva.

Gospodar in gostilničar Gajšek prebere pismo državnega poslanca Pišeka, ki se opravičuje s posli na Dunaju in kliče mladeničem, naj vedno ostanejo zvesti svojim prelepim idealom; nato pokaže na napredek Slovencev tekom zadnjih 40 let in vspodbuja mladeniče, naj ta napredek pomnožijo in razširijo.

Gospod kaplan Sagaj iz Laporja posebno priporoča mladeničem prijateljsko občevarje in vzajemnost; če Mladeniška zveza kje priredi kako veselico ali podučno predavanje, naj bi mladeniči iz sosednih krajev posejali take prireditve.

Kmet Jurij Vipotnik s Sladke gore pozdravi kot zaupnik Kmečke zveze z navdušenimi besedami mlade pristaše v našem pravičnem boju.

Gospod kaplan Kramaršič iz Makol kliče na pogumno in vztrajno delo, da bo kmalu organizirana cela Dravinjska dolina.

Spregovorijo še enkrat Žebot, ki z ozirom na grde nemškutarske izgrede proti Slovincem v Ptuj, Mariboru in drugod priporoča dosledno izvajanje gesla: Svoji k svojim, in Cvahte, ki izreka zahvalo za današnje prelepe prireditve.

Dr. Hohnjec se spominja letošnjega papeževga in cesarjevega jubileja; nato se zborovanje zaključuje z navdušenimi živio-klici na papeža in na cesarja.

Politični ogled.

— Deželni zbor. Poslanec Roškar je dne 15. t. m. s tovariši stavil sledeči nujni predlog: Visoki deželni zbor! Tekom tega leta je trpelo ljud-

PODLISTEK.

Pesem „Kmečke zveze“.

Zložil Anton Kovačič.

Prišel na dan je velikan,
vzdiguje ves se kmečki stan,
zdaj v stiski svoji ta orjak
ponosno vzdiga glas krepak,
se druži v Kmečki zvezi.

Pravič dovolj ima graščak,
pravič zahteva si težak,
pravice svoje hoče kmet;
dobil si bo čez dolgo let
pravice v Kmečki zvezi.

Ko mu graščak vzel ves je up:
„Uboga gmajna, vkup, le vkup!
Ne bomo več vam služili.“
Pogumno so se združili
v veliko Kmečko zvezo.

Ne bo več suženj kmečki rod,
sam hoče biti svoj gospod;
za svoje žulje, svojo kri
si tudi on pravice želi,
zahteva v Kmečki zvezi.

Naj v jezi vije se sovrage
in ruje zoper nas neblag,
že naj rohni, le naj grozi, —

nikogar kmet se ne boji,
močan je v Kmečki zvezi.

V tej složni zvezi je pomoč,
nezmagana v njej naša moč.
Ko se za blagor kmečki gre,
vse kmečke sezite roke,
vsi kmetje v Kmečko zvezo.

Sami si lajšajmo gorje,
v ljubezni delaj vsak za vse,
vsi delajmo za enega;
nezvestega nobenega!
Vsi bratje v Kmečki zvezi.

Ta zveza naša naj zares
mogočna bode srčna vez
brez vseh nezdod, brez vseh prevar;
naj se ne zruši več nikdar!
Bog čuvaj Kmečko zvezo!

O suženjstvu pri Rimljanih.

(Predaval na Vurbergu Al. Kokelj.)

Liberalci in socialisti dostikrat v nebo povzdigujejo omiko in oliko starih Rimljanov in Grkov, o krščanstvu pa se jako zanimljivo izražajo, kakor da bi za omiko ne bilo ničesar storilo. Toda ti gospodje ravno narobe sodijo. Če bi ne bilo krščanstva, bi marsikateri izmed njih še danes bil privezan kot pes za čuvalja pri hiši kakega bogatca ali mogočnega.

O, tista omika starih narodov ni tako svetla kot jo slikajo nasprotniki krščanstva! Kdo je bil

tiste omike deležen? Bogatini in mogočnejši; ljudstvo o njej največkrat ni nič vedelo. Sploh pa ljudstva v tem pomenu kot pri nas pri starih narodih ni bilo. Ljudje so bili ločeni v svobodne in sužnje. Prvi so bili mogočni, bogati ter so imeli vse pravice in oblasti; sužnji, katerih niti za ljudi niso imeli, so bili brez premoženja in pravic. — Oglejmo si položaj sužnjev pri Rimljanih!

Svobodni rimski državljani so se brigali jedino za državna opravila, za vojsko in za zabavo; domača dela, dela na polju, v rudokopih itd. so opravljali le sužnji. Premoženje posameznikov so sploh cenili po številu sužnjev. Kdor ni imel nobenega sužnja, njega so imeli za reveža; kdor je imel tri, bi se po naše že lahko imenoval kočar. Kdor je hotel za malo boljšega veljati, je moral imeti najmanj 10 sužnjev. Veliki bogatini so jih imeli na tisoče, n. pr. Kras, ki je bil tudi velik stiskovec, je imel samih tesarjev 500. Hermet je imel 1250 sužnjev, Hromacij 1400, Ovid v Galiji 5000 in bogati Skaver 8000. Ob Kristusovem času je bilo v samem Rimu okrog jednjega milijona sužnjev.

Sužnji so bili brez pravic. Gospodarji so jih imeli za živo orodje, ne pa za ljudi, saj piše pisatelj Varron: „Trojno orodje se potrebuje, da posestvo prinaša dobiček: prvo je nemo, plug; drugo daje od sebe nerazločne glasove, vol, konj; tretje govori, to je suženj.“

In Aristotel, slavni grški modrijan, pravi: „Suženj ni nič drugega kot živo orodje; kakor visoko stoji bogovi nad človekom, tako visoko stoji gospodar nad svojim sužnjem.“

Da Rimljani sužnje niso imeli za ljudi, nam dokazuje tudi to, ker so še koncem prvega stole-